

Crvenu zvijezdu ne može se zabraniti

Prema mišljenju Europskog suda, zvijezda se ne može promatrati kao simbol koji predstavlja isključivo komunističku totalitarnu vladavinu, kao što to implicira mađarska Vlada. Jasno je da zvijezda još uvijek simbolizira i međunarodni radnički pokret, boru za pravednije društvo, kao i određene zakonske političke stranke aktivne u različitim državama članicama", kaže se u presudi.

– Inicijativa za zabranom crvene zvijezde teško može proći u Hrvatskoj, bez obzira i na potencijalnu vruću želju zakonodavca. Naime, po presudi Europskog suda za ljudska prava iz 2008. godine (<https://cases.legal/en/act-echr1-126476.html>), crvena zvijezda se ne može tretirati isključivo kao simbol totalitarnog režima, a njeno isticanje je zaštićeno kao sloboda izražavanja

Štoviše, u presudi se kaže kako čak ni propagiranje komunističke ideologije samo po sebi nije kažnjivo.

Slučaj je pokrenuo mađarski političar Attila Vajnai koji je dospio pred sud jer je 2003. godine na jednom političkom skupu, održanom inače na mjestu u centru Budimpešte gdje se nekada nalazio spomenik Karla Marxa, na reveru jakne imao crvenu petokraku. Dobio je uvjetnu kaznu na godinu dana za kazneno djelo isticanja komunističkog simbola u javnosti. Nakon što se Vajnai žalio Europskom sudu za ljudska prava, mađarska Vlada je na procesu u Strasburgu argumentirala kako je nošenje crvene zvijezde u javnosti "neprimjereno u odnosu na žrtve komunističkog režima", te kako sve ideologije totalitarne prirode treba tretirati ravnopravno.

Europski sud za ljudska prava je, međutim, zaključio da nošenje crvene zvijezde u javnosti nije bilo namijenjeno propagiranju totalitarne ideologije. "To je bio samo simbol zakonitog ljevičarskog pokreta", kaže se u presudi. Štoviše, u pogledu samo crvene zvijezde i kršenja ljudskih prava počinjenih pod tim znakom, Europski sud za ljudska prava zauzeo je vrlo jasan stav.

"Sud je svjestan činjenice da su masovna kršenja ljudskih prava počinjena pod komunističkim režimom diskreditirala simboličko značenje crvene zvijezde. Međutim, prema mišljenju Suda, taj simbol ne može se promatrati kao nešto što predstavlja isključivo komunističku totalitarnu

vladavinu, kao što to implicira mađarska Vlada. Jasno je da zvijezda još uvijek simbolizira i međunarodni radnički pokret, boru za pravednije društvo, kao i određene zakonske političke stranke aktivne u različitim državama članicama”, kaže se u presudi.

Štoviše, ograničavanje upotrebe crvene zvijezde u javnom životu ocjenjuje ugrozom same slobode izražavanja. Priznajući, jasno, da upotreba tog simbola može izazvati nelagodu među žrtvama komunističkog režima i njihovom rodbinom, sud u Strasbourgu konstatira kako “pravni sustav koji ograničava pojedina ljudska prava kako bi zadovoljio javne osjećaje – stvarne ili nerealne – ne može opravdati nužnostima društvenih potreba u demokratskom društvu, budući da društvo mora ostati razumno u prosuđivanju. Da tome nije tako, sloboda govora i mišljenja bila bi podvrgnuta vetu”.Naposlijetku, Vajnai je osim što je za sebe i sve ostale građane EU ishodio pravo na nošenje crvene zvijezde u javnosti, dobio i naknadu troškova postupka u visini 2000 eura, plus kamate.

(Novi list / Jasmin Klarić - 7. prosinac 2016.)